

**Ugovaratelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje,
Odjel za financiranje i ugovaranje projekata EU
(CES DFC)**

Poboljšanje pristupa tržištu rada ugroženih skupina

Smjernice
za prijavitelje za dodjelu bespovratnih sredstava

**Operativni program
za razvoj ljudskih potencijala
Verzija druga
Instrument pretpristupne pomoći**

2007HR05IPO001

Referenca: EuropeAid/131893/M/ACT/HR

Krajnji rok za dostavu projektnih prijedloga: 23. siječnja 2012. godine

NAPOMENA

Ovo je ograničeni Poziv na dostavu projektnih prijedloga. U prvom krugu potrebno je dostaviti samo sažetke projektnih prijedloga (Concept Notes) radi evaluacije. Zatim će prijavitelji čiji su sažeci projektnih prijedloga odabrani biti pozvani na podnošenje Potpunog obrasca prijave (Full Application Form). Tijekom evaluacije potpunih prijava provodi se provjera prihvatljivosti za one koji su preliminarno odabrani. Ta će se provjera provoditi na temelju popratne dokumentacije koju zatraži Ugovaratelj te potpisane „Izjave prijavitelja projektnog prijedloga“ dostavljene zajedno s prijavom.

NE SLUŽBENI PRIJEVOD

SADRŽAJ

1. OP HRD, VERZIJA DRUGA, IPA; POBOLJŠANJE PRISTUPA TRŽIŠTU RADA UGROŽENIH SKUPINA	4
1.1 Pozadina.....	4
1.2 Ciljevi programa i prioritetna pitanja.....	5
1.3 Financijska sredstva koja osigurava ugovaratelj.....	6
2. PRAVILA OVOG POZIVA NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA	8
2.1 Kriteriji prihvatljivosti.....	8
2.1.1 Prihvatljivost prijavitelja: tko se može prijaviti?.....	8
2.1.2 Partnerstva i prihvatljivost partnera.....	9
2.1.3 Prihvatljivi projekti: projekti za koje se može dostaviti prijava.....	10
2.1.4 Prihvatljivost troškova: troškovi koji se mogu uzeti u obzir za dodjelu bespovratnih sredstava.....	12
2.2 Kako aplicirati i postupci kojih se treba pridržavati.....	13
2.2.1 Sadržaj sažetka projektnog prijedloga.....	13
2.2.2 Kamo i kako poslati sažetak projektnog prijedloga.....	14
2.2.3 Krajnji rok za podnošenje Sažetaka projektnih prijedloga.....	14
2.2.4 Dodatne informacije za Sažetak projektnog prijedloga.....	15
2.2.5 Potpuni obrazac prijave.....	15
2.2.6 Kamo i kako poslati Potpuni obrazac prijave.....	16
2.2.7 Krajnji rok za podnošenje Potpunog obrasca prijave.....	16
2.2.8 Dodatne informacije za Potpuni obrazac prijave.....	16
2.3 Evaluacija i odabir prijava.....	18
2.4 Dostavljanje popratne dokumentacije za preliminarno odabrane prijave.....	21
2.5 Obavijest o odluci ugovaratelja.....	22
2.5.1 Sadržaj odluke.....	22
2.5.2 Indikativni raspored.....	22
2.6 Uvjeti primjenjivi na provedbu projekta nakon odluke ugovaratelja o dodjeli bespovratnih sredstava.....	222
3. POPIS PRILOGA	23

1. OP HRD, VERZIJA DRUGA, IPA; POBOLJŠANJE PRISTUPA TRŽIŠTU RADA UGROŽENIH SKUPINA

1.1. POZADINA

Instrument pretpristupne pomoći (IPA)¹ uspostavljen je Uredbom Vijeća EZ-a br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. godine. IPA osigurava sveobuhvatni okvir u sklopu kojeg će pretpristupna pomoć biti dostupna kako zemljama kandidatkinjama, tako i potencijalnim zemljama kandidatkinjama. Programiranje pomoći iz instrumenta IPA uzima u obzir iskustvo prethodnih EU potpora u području razvoja ljudskih potencijala i socijalnog uključivanja. U cjelini, potpora EU Hrvatskoj razvijala se iz poslijeratne pomoći u obnovi i humanitarne pomoći (u kasnim 1990-ima) kroz potporu stabilizaciji i pridruživanju (CARDS program) do korištenja pretpristupnih programa (Phare, ISPA i SAPARD) za 2005. i 2006.

Od 2007. godine, Hrvatskoj su otvorene sve komponente IPA-e koje bi trebale pružiti pomoć u izgradnji institucionalnih kapaciteta za učinkovitu provedbu pravne stečevine EU-a (*acquis communautaire*) kao i u pripremi za upravljanje Strukturnim i Kohezijskim fondom nakon pristupanja Europskoj uniji. U povezivanju pretpristupne pomoći kroz niz instrumenata, IPA se sastoji od pet komponenti. Komponenta IV - Razvoj ljudskih potencijala - pridonosi jačanju ekonomske i socijalne kohezije, kao i prioritetima Europske strategije zapošljavanja u području socijalnog uključivanja, obrazovanja te osposobljavanja i zapošljavanja. U kontekstu Operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala (OP HRD)², Komponenta IV osmišljena je kao pomoć zemljama kandidatima u razvoju politika te kako bi ih se pripremilo za provedbu i upravljanje Kohezijskom politikom Europske unije, posebice Europskim socijalnim fondom (ESF).

Shema dodjele bespovratnih sredstava *Poboljšanje pristupa tržištu rada ugroženih skupina* razvijena je u okviru prioritetne osi 2: Jačanje socijalnog uključivanja ugroženih skupina te je osmišljena s ciljem podrške socijalnom uključivanju ugroženih skupina olakšavanjem pristupa tržištu rada.

Postoji nedostatak institucionaliziranih prilagođenih usluga koje bi podržale pristup tržištu rada ugroženih skupina. Osobe s invaliditetom, osobe koje su duže od 5 godina u evidenciji nezaposlenih, mladi s niskom razinom obrazovanja (završena osnovna škola) te Romi i ostale manjine kojima prijeti socijalno isključivanje suočene su s preprekama u traženju zaposlenja te u ulasku na tržište rada. Brojni čimbenici identificirani su kao potencijalne prepreke zapošljavanju ovih ugroženih skupina: niska razina samopoštovanja, niska razina motivacije, nedostatak mekih socijalnih vještina (*soft skills*) i ključnih kompetencija za zapošljavanje, kao i niska razina obrazovanja i nedostatak radnog iskustva. S druge, pak, strane, u široj javnosti, kao i među poslodavcima, postoje predrasude prema ovim skupinama. Osobe s invaliditetom još uvijek čine značajan udio u ukupnom broju nezaposlenih. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), krajem travnja 2011 bilo je registrirano 6.020 osoba s invaliditetom (odnosno 1,9 % ukupnog broja nezaposlenih). Isto tako, mladi do 24 godine čine značajan udio u ukupnom broju nezaposlenih. Krajem siječnja 2011, registrirana je 56.401 nezaposlena osoba u dobi ispod 24 godine, od čega 5.738 ima završenu osnovnu školu. (10,2 % ukupnog broja nezaposlenih). Osobe koje su registrirane kao nezaposlene duže od 5 godina čine 15 % ukupnog broja nezaposlenih - prema podacima HZZ-a, krajem travnja 2011. godine takvih je osoba bilo 46.282.

Kako je navedeno u Izvješću o napretku za Republiku Hrvatsku za 2010. godinu, manjine su i dalje suočene s osobitim poteškoćama u području zapošljavanja, što se posebno odnosi na pripadnike romske nacionalne manjine, koja se osim s problemima vezanim uz zapošljavanje suočava i s poteškoćama u području obrazovanja, socijalne zaštite i zdravstva. Glavnu prepreku ulasku Roma na tržište rada predstavlja nedostatak osnovnih vještina ((matematička) pismenost) i niska razina obrazovanja. Procjenjuje se kako je u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje krajem prosinca 2010. godine bilo registrirano 4.533 (1,5 %

¹ <http://www.strategija.hr/en/funds/ipa-programme>

Molimo obratite pozornost na slične programe predviđene IPA komponentom II Program prekogranične suradnje kako bi se izbjegao rizik od udvostručavanja aktivnosti – [http://www.strategija.hr/Prekogranična_suradnja — Strategija.hr/hr/kako-do-fondova/prekogranična-suradnja](http://www.strategija.hr/Prekogranična_suradnja_-_Strategija.hr/hr/kako-do-fondova/prekogranična-suradnja)

² <http://www.strategija.hr/en/funds/ipa-programme/ipa-iii-and-iv/ipa-iv>

Naziv dokumenta: Operativni program za razvoj ljudskih potencijala, verzija druga.pdf

ukupnog broja nezaposlenih) Roma (oni koji govore Romskim jezikom). Većina evidentiranih nezaposlenih Roma je bez osnovnoškolskog obrazovanja ili nije završila osnovnu školu (70,9%).

Jedan od načina povećanja zapošljivosti ugroženih skupina jest povećanje njihovih kompetencija kroz provedbu posebno prilagođenih programa. To znači stavljanje naglaska na aktivne oblike pomoći (edukacija iz područja profesionalnih vještina i mekih socijalnih vještina u skladu s promjenama potreba na tržištu rada). Važno je poticati kompetencije i podizati svijest o radnim sposobnostima ugroženih skupina s ciljem povećanja njihove zapošljivosti. Jedan od načina povećanja i jednoga i drugoga - zapošljivosti i poduzetničkog potencijala ugroženih skupina jest poticanje razvoja zadruga. Ovakav oblik podrške ugroženim skupinama smatra se dobrim primjerom zapošljavanja, naročito Roma i osoba s invaliditetom, ali i ostalih ugroženih skupina.

Stoga ova shema dodjele bespovratnih sredstava ima za cilj jačanje kapaciteta potencijalnih korisnika programa darovnica za provedbu mjera aktivne politike tržišta rada koje se temelje na specifičnim potrebama ugroženih skupina.

Ova shema dodjele bespovratnih sredstava u skladu je s prioritetima naglašenim u Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske³, Zajedničkim memorandumom o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske,⁴ Nacionalnim planom za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu⁵, Integriranim smjernicama za rast i zapošljavanje (2005.-2008.)⁶.

Također je usklađena sa sljedećim nacionalnim dokumentima: Nacionalnom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine⁷, Nacionalnim planom za borbu protiv diskriminacije 2008.-2013.⁸, Nacionalnim programom za Rome⁹ te Akcijskim planom Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine¹⁰.

1.2 CILJEVI PROGRAMA I PRIORITETNA PITANJA

Opći cilj ovog Poziva na dostavu projektnih prijedloga jest povećanje mogućnosti održivog zapošljavanja ugroženih skupina.

Specifični cilj ovog Poziva na dostavu projektnih prijedloga jest pružanje podrške ugroženim skupinama u njihovoj integraciji na tržište rada povećanjem njihove zapošljivosti.

PRIORITETNA PITANJA

Prioriteti ove sheme dodjele bespovratnih sredstava su sljedeći:

- Povećanje zapošljivosti ugroženih skupina s ciljem njihove integracije na tržište rada;
- Podizanje razine svijesti šire javnosti o zapošljavanju ugroženih skupina, kao i razine svijesti poslodavaca o prednostima pri zapošljavanju ugroženih skupina s ciljem postizanja njihovog ravnopravnog sudjelovanja na tržištu rada.

Ciljne skupine:

- nezaposlene osobe s invaliditetom bez obzira na njihovu dob ili duljinu u evidenciji nezaposlenih

³ [http://www.delhrv.ec.europa.eu/images/article/File/Microsoft%20Word%20-%20JIM-en_032007\(1\).pdf](http://www.delhrv.ec.europa.eu/images/article/File/Microsoft%20Word%20-%20JIM-en_032007(1).pdf)

⁴ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1910&langId=en>

⁵ http://www.hzz.hr/docslike/NPPZ_2011-2012_Final.pdf

⁶ http://www.espa.gr/elibrary/integrated_guidelines_Growth_Jobs_en.pdf

⁷ <http://www.mobms.hr/media/9218/naionalna%20strategija....osobe%20s%20invaliditetom.pdf>

⁸ <http://www.suzbijanjediskriminacije.hr/nacionalni-plan.pdf>

⁹ <http://www.umrh.hr/Nacionalni%20program%20za%20Rome.pdf>

¹⁰ <http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=9684&sec=1933>

- dugotrajno nezaposlene¹¹ mlade osobe s niskom razinom obrazovanja (do završene osnovne škole) - do 24 godine starosti;
- svaka osoba nezaposlena duže od 5 godina;
- nezaposleni pripadnici romske nacionalne manjine;
- zaposleni pripadnici romske nacionalne manjine koji žele unaprijediti svoje vještine
- nezaposlene osobe pripadnici ostalih nacionalnih manjina

Napomena:

Maksimalan broj bodova može se dodijeliti samo projektnim prijedlozima koji se odnose na županije s najvišim stopama nezaposlenosti¹² (vidi Odjeljak 2.3, 1. korak, *Relevantnost aktivnosti* Evaluacijska tablica, točka 1.2).

U slučaju grupe 1 i 2, maksimalni broj bodova može se dodijeliti samo projektnim prijedlozima kojima su ciljna skupina članovi nacionalne manjine (vidi Odjeljak 2.3, 1. korak, *Relevantnost aktivnosti* Evaluacijska tablica, točka 1.3).

Projekti moraju pridonijeti ispunjavanju ciljeva ovog poziva, mjereno prema sljedećim pokazateljima i pod-pokazateljima¹³:

1. Broj korisnika

Od toga:

- Broj osoba s invaliditetom i osoba s otežanim faktorom zapošljavanja , po spolu
- Broj Roma, po spolu
- Broj ostalih manjina, po spolu
- Broj žena u dobnoj skupini 25-49
- Broj žena u dobnoj skupini 49 +

2. Broj korisnika sa stečenom diplomom / svjedodžbom (formalna/neformalna)

Od toga:

- Broj osoba s invaliditetom i osoba s otežanim faktorom zapošljavanja po spolu
- Broj Roma, po spolu
- Broj ostalih manjina, po spolu
- Broj žena u dobnoj skupini 25-49
- Broj žena u dobnoj skupini 49 +

3. Broj korisnika koji su primili usluge profesionalne rehabilitacije

Od toga:

- Broj žena
- Broj osoba s invaliditetom i osoba s otežanim faktorom zapošljavanja , po spolu
- Broj Roma, po spolu
- Broj ostalih nacionalnih manjina, po spolu

4. Broj organizacija za rad u zaštićenim uvjetima (*sheltered enterprises*)

¹¹ osobe nezaposlene duže od 1 godine

¹² Stopa nezaposlenosti koristi se kao pokazatelj za odabir područja. Županije u kojima je stopa nezaposlenosti 50% viša od prosječne stope nezaposlenosti u zemlji (trenutno je taj prag na razini od oko 24%). Trenutno se radi o sljedećim županijama: Osječko-baranjska županija, Karlovačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Brodsko-posavska županija, Virovitičko-podravska županija, Sisačko-moslavačka županija, Vukovarsko-srijemska županija.

¹³ Svi navedeni pokazatelji i pod-pokazatelji uključeni su u Predložak kvartalnog izvješća i financijskog izvješća u Prilogu G.

1.3 FINANCIJSKA SREDSTVA KOJA OSIGURAVA UGOVARATELJ

Ukupan indikativan iznos dostupan u okviru ovog Poziva na dostavu projektnih prijedloga je 2.000.000 EUR. Ugovaratelj zadržava pravo da ne dodijeli sva raspoloživa sredstva.

U slučaju da dodatna sredstva postanu dostupna, Ugovaratelj ih može dodijeliti sukladno pravilima ovog Poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Indikativna dodjela sredstava po grupama

U slučaju da se iznos predviđen za konkretnu grupu ne može iskoristiti zbog nedovoljne kvalitete ili broja primljenih prijedloga, Ugovaratelj zadržava pravo preraspodjele preostalih sredstava u drugu grupu.

Grupa 1: Provedba prilagođenih programa razvoja vještina i individualne podrške u procesima traženja zaposlenja s ciljem povećanja zapošljivosti ugroženih skupina.

Indikativni iznos: EUR 1.500.000

Grupa 2: Povećanje zapošljivosti ugroženih skupina razvojem njihovih poduzetničkih kapaciteta. (Projekti razvoja zadruga)

Indikativni iznos: EUR 350.000

Grupa 3: Projekti podizanja svijesti s ciljem suzbijanja stereotipa.

Indikativni iznos: EUR 150.000

Iznosi bespovratnih sredstava

Sva bespovratna sredstva koja se traže prema ovom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga moraju biti između sljedećeg minimalnog i maksimalnog iznosa:

- najmanji iznos: **50.000 EUR**
- najveći iznos: **150.000 EUR**

Sva bespovratna sredstva koja se traže prema ovom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga moraju biti između sljedećeg minimalnog i maksimalnog postotka ukupnih prihvatljivih troškova projekta:

- Minimalni postotak: 70% ukupno procijenjenih prihvatljivih troškova projekta.
- Maksimalni postotak: 95 % ukupno procijenjenih prihvatljivih troškova projekta (vidi također Odjeljak 2.1.4).

Bilanca (odnosno razlika između ukupnih troškova projekta i iznosa koji se traži od Ugovaratelja) se mora financirati iz vlastitih sredstava prijavitelja ili partnera, ili iz sredstava koja ne dolaze iz proračuna Europske unije ili iz Europskog fonda za razvoj¹⁴.

¹⁴ U slučaju kada bespovratna sredstva dodjeljuje Europski fond za razvoj, potrebno je shvatiti kako se svako spominjanje financijske potpore Europske unije odnosi na financijsku potporu Europskog fonda za razvoj.

2. PRAVILA OVOG POZIVA NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Ove smjernice određuju pravila za dostavu, odabir i provedbu projekata koji se financiraju u okviru ovog Poziva, sukladno odredbama Praktičnog vodiča kroz postupke nabave EU u kontekstu zemalja nečlanica, koji se primjenjuju na ovaj poziv (dostupni na Internetu na sljedećim adresama: http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/index_en.htm).

2.1 KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI

Postoje tri seta kriterija prihvatljivosti koji se odnose na:

- prijavitelja/prijavitelje koji mogu tražiti bespovratna sredstva (2.1.1.) i njihove partnere (2.1.2.);
- projekte za koje se bespovratna sredstva mogu dodijeliti (2.1.3.);
- vrste troškova koji se mogu uzeti u obzir kod određivanja iznosa bespovratnih sredstava (2.1.4.).

2.1.1 Prihvatljivost prijavitelja: tko se može prijaviti?

(1) Kako bi bili prihvatljivi za dodjelu bespovratnih sredstava, prijavitelji **moraju**:

- a) biti pravne osobe i
- b) biti određena vrsta organizacije:
 - nevladine organizacije, neprofitne organizacije;
 - javne institucije (isključujući ministarstva i vladine urede), lokalne i regionalne vlasti;
 - privatne ustanove, privatne tvrtke, regionalne i lokalne razvojne agencije, zadruge;
 - međunarodne (međuvladine) organizacije, kako je definirano člankom 43. Pravila za provedbu Financijske uredbe EZ-a¹⁵ i
- c) biti državljani¹⁶ ¹⁷ zemalja članica Europske unije ili Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Crne Gore, Srbije, Turske i Kosova prema Rezoluciji UNSC-a 1244/99, zemalja korisnica Instrumenta europskog susjedstva i partnerstva; zemalja Europskog gospodarskog prostora¹⁸: Islanda, Lihtenštajna, Norveške. Ova se obveza ne odnosi na međunarodne organizacije i

¹⁵ Međunarodne organizacije su međunarodne organizacije javnog sektora koje su uspostavljene međuvladinim ugovorima, kao i specijalne agencije koje su iste oformile; Međunarodni odbor crvenog križa (ICRC) i Međunarodna federacija crvenog križa i crvenog polumjeseca, Europska investicijska banka (EIB) i Europski investicijski fond (EIF) također su priznate kao međunarodne organizacije.

¹⁶ Državljanstvo se utvrđuje na temelju statuta organizacije iz kojeg mora biti vidljivo kako je ista osnovana instrumentom nacionalnog prava te države. Stoga se niti jedan subjekt koji je osnovan u drugoj državi ne može smatrati prihvatljivom lokalnom organizacijom, čak niti u slučajevima kada je statut registriran lokalno ili je zaključen Memorandum o razumijevanju.

¹⁷ Ukoliko država koja je prihvatljiva u okviru ovog odjeljka u skladu s Konvencijom Vijeća Europe br. 124 o Priznavanju pravne osobe međunarodnih nevladinih organizacija priznaje pravnu osobu prijavitelja, (<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=124&CM=8&DF=07/03/2011&CL=ENG>), državljanstvo organizacije utvrđuje službeni dokaz koji izdaje država u skladu s Konvencijom..

¹⁸ U skladu s Direktivom Vijeća (EZ) br. 1085/2006 - SL L 210/82 od 31.7.2006. godine.

- d) biti izravno odgovorni za pripremu i upravljanje projektom sa svojim partnerima, a ne djelovati kao posrednici.

(2) Potencijalni prijavitelji ne mogu sudjelovati u Pozivu na dostavu projektnih prijedloga niti dobiti bespovratna sredstva ako se nalaze u bilo kojoj od situacija navedenih u Odjeljku 2.3.3 Praktičnog vodiča kroz postupke nabave EU u kontekstu zemalja nečlanica (dostupnog na sljedećoj internetskoj adresi: http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/index_en.htm);

U Dijelu A, Odjeljku 3 Obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava („Izjava prijavitelja projektnog prijedloga“), prijavitelji moraju izjaviti da se ne nalaze u niti jednoj od navedenih situacija.

(3) Prijavitelji projektnog prijedloga te, ako se radi o pravnim osobama, osobe koje imaju pravo zastupanja, odlučivanja i kontrole istih, obavještavaju se da, ako se nalaze u jednoj od situacija navedenih u:

- Odluci Komisije (2008/969/EZ, Euratom) od 16. prosinca 2008. godine o sustavu ranog upozoravanja na korištenje dužnosnicima za ovjeravanje Komisije i izvršnim agencijama (SL, L 344, 20.12.2008., str. 125);
- Uredbi Komisije (2008/1302/EZ, Euratom) od 17. prosinca 2008. o Središnjoj bazi podataka o isključenju – CED (SL L 344, 20.12.2008, str. 12),

njihovi osobni podaci (naziv, ime ako se radi o fizičkoj osobi, adresa, pravni oblik te naziv i ime osobe s pravom zastupanja, odlučivanja i kontrole ako se radi o pravnoj osobi) mogu biti evidentirani u sustavu ranog upozoravanja (EWS) i središnjoj bazi podataka o isključenju (CED) te o njima mogu biti obaviještene osobe i tijela navedena u gore navedenoj odluci i uredbi, u svezi dodjele ili izvršenja ugovora o nabavi ili ugovora ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava.

Ni u kojim okolnostima bespovratna sredstva ne smiju rezultirati profitom za prijavitelja i njegove partnere (odnosno iznos sredstava mora biti ograničen na iznos potreban za izjednačavanje prihoda i izdataka projekta).

2.1.2 Partnerstva i prihvatljivost partnera

Prijavitelji mogu djelovati zasebno ili s partnerskim organizacijama.

Napominjemo da će prijedlozi s partnerstvom dobiti više bodova u Evaluacijskoj tablici kako je navedeno u odjeljku 2.3. Evaluacija i odabir prijava, Korak 2. Evaluacija cjelovitog obrasca prijave, točka 3.4.

Partneri

Partneri prijavitelja sudjeluju u izradi i provedbi projekta te su troškovi koje prouzroče prihvatljivi na isti način kao i oni koje prouzroči korisnik bespovratnih sredstava. Stoga moraju ispuniti iste kriterije prihvatljivosti koji su primjenjivi na samog korisnika bespovratnih sredstava.

Sljedeći subjekti nisu partner te ne moraju potpisati „Izjavu o partnerstvu“:

- Suradnici

U aktivnosti mogu sudjelovati i druge organizacije. Takvi suradnici imaju pravu ulogu u projektu, ali ne mogu dobiti sredstva iz grant sheme, uz iznimku dnevnica ili putnih troškova. Suradnici ne moraju ispunjavati kriterije prihvatljivosti koji su navedeni u odjeljku 2.1.1. Suradnike je potrebno navesti u Dijelu B, odjeljku 5 - „Suradnici prijavitelja koji sudjeluju u projektu“ u potpunom prijavnom obrascu.

- Ugovorni izvršitelji

Korisnici bespovratnih sredstava imaju mogućnost dodjele ugovora. Izvršitelji ne predstavljaju partnere niti suradnike te podliježu pravilima nabave navedenima u Prilogu IV standardnom ugovoru o bespovratnim sredstvima.

Prijavitelj će djelovati kao vodeća organizacija te, ukoliko bude odabran, kao ugovorna strana („Korisnik“).

2.1.3 Prihvatljivi projekti: projekti za koje se može dostaviti prijava

Definicija:

Akcija (ili projekt) sastoji se od niza aktivnosti.

Trajanje

Planirano trajanje projekta ne može biti kraće od 12 (dvanaest) mjeseci, niti prelaziti 20 (dvadeset) mjeseci.

Sektori ili teme

Grupa 1: Provedba prilagođenih programa razvoja vještina i individualne podrške u procesima traženja zaposlenja s ciljem povećanja zapošljivosti ugroženih skupina.

Grupa 2: Projekti čiji je cilj razvoj zadruga ugroženih skupina, s posebnim naglaskom na zadruge Roma.

Grupa 3: Projekti podizanja svijesti s ciljem suzbijanja stereotipa.

Lokacija

Projekti se moraju odvijati u Republici Hrvatskoj.

Vrste projekata

Ovom se shemom dodjele bespovratnih sredstava financiraju projekti koji će povećati zapošljivost ugroženih skupina.

Potpora će se pružati projektima koji će razvijati mjere koje povezuju osnaživanje i podršku u različitim oblicima, kao što su: prilagođeni programi individualnog i grupnog savjetovanja za aktivno traženje zaposlenja, zatim prilagođeni programi razvoja vještina (ključne kompetencije, treninzi osnovnih vještina te razvoj mekih socijalnih vještina kao što su komunikacijske vještine i vještine odlučivanja, podizanje samopouzdanja itd.) za zapošljavanje, profesionalno usmjeravanje, programi kvalifikacije i prekvalifikacije te programi koji osiguravaju zapošljavanje uz potporu.

Ciljne skupine ove sheme dodjele bespovratnih sredstava su osobe za koje uobičajene mjere aktivnog zapošljavanja koje se provode na središnjoj razini nisu učinkovite te su stoga potrebne specifične prilagođene mjere podrške.

Projekti u okviru **Grupe 1** usmjereni su na pružanje individualne podrške u procesima traženja zaposlenja i razvoj vještina za osobe koje pripadaju ciljnoj skupini, povećavajući, na taj način, sveukupan potencijal zapošljivosti ciljne skupine.

Projekti u okviru **Grupe 2** usmjereni su na pružanje podrške u osnivanju i vođenju zadruga kao dobre prakse poticanja zapošljavanja ugroženih skupina.

Projekti u okviru **Grupe 3** usmjereni su na unapređenje razumijevanja javnosti i poslodavaca o mogućnostima zapošljavanja osoba iz ciljne skupine.

Vrste aktivnosti

Grupa 1

Provedba prilagođenih programa razvoja vještina i individualne podrške u procesima traženja zaposlenja s ciljem povećanja zapošljivosti ugroženih skupina

- procjena potreba za razvoj vještina osoba iz ciljne skupine, definiranje profila vještina/kompetencija potrebnih za posao;
- osmišljavanje i provedba aktivnosti razvoja vještina;
- pomoć i podrška kroz obrazovanje i znanja (know-how) za samozapošljavanje;
- pružanje psiho-socijalnog osnaživanja i treninga iz područja mekih socijalnih vještina (komunikacija, odlučivanje, samopoštovanje, asertivnost);

- aktivnosti usmjerene na razvoj prilagođenog usmjeravanja i usluga savjetovanja koje je moguće kombinirati s prilagođenim treninzima zapošljavanja
- pružanje usluga kvalifikacije i prekvalifikacije te provedba novih programa kvalifikacije ugroženim skupinama;
- pružanje radno-vezanog iskustva (kroz programe kvalifikacije, ako je potrebno) ugroženim skupinama (kroz zaštićeno zapošljavanje, socijalno poduzetništvo, itd.).

Grupa 2

Zadruga se smatraju dobrim primjerom promicanja zapošljavanja ugroženih skupina. Stoga se u okviru ove Grupe podržavaju projekti koji promiču osnivanje i vođenje zadruga

- Aktivnosti nužne za osnivanje zadruga i zakonsku registraciju;
- Osposobljavanje članova i vodstva zadruga;
- Aktivnosti usmjerene na pružanje podrške u osnivanju i upravljanju zadrugama koje vode pripadnici ugroženih skupina, prvenstveno predstavnici romske manjine.

Grupa 3

- Kampanje protiv stigmatizacije;
- Edukativne ili informativne aktivnosti/kampanje usmjerene na širu javnost, poslodavce ili masovne medije, nevladine organizacije, institucije, itd.
- Utvrđivanje i promicanje dobrih praksi za zapošljavanje ili samozapošljavanje;

Popis vrsta aktivnosti nije konačan, već samo ilustrativan te će se na razmatranje za dodjelu sredstava uzimati i odgovarajuće aktivnosti koje nisu spomenute.

Kupnja namještaja i opreme, adaptacija i modernizacija postojeće infrastrukture koja je nužna za postizanje ciljeva projekta ne smije premašiti 20% ukupno prihvatljivih troškova projekta.

Potrebno je imati na umu da prijavitelj mora ispunjavati ciljeve i prioritete te jamčiti vidljivost EU financiranja (vidi Priručnik za komunikaciju i vidljivost za vanjske aktivnosti EU u izradi i objavi Europske komisije na ([vidi http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm](http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm)).

Sljedeće vrste projekata nisu prihvatljive:

- projekti koji se u potpunosti ili uglavnom tiču samo individualnih sponzorstva za sudjelovanje u radionicama; seminarima, konferencijama, kongresima,
- projekti koji se u potpunosti ili uglavnom tiču samo individualnih školarina za studij ili tečajeve,
- jednokratni projekti poput konferencija, okruglih stolova, seminara ili sličnih događaja. Takvi se projekti mogu financirati samo ako su dijelom šireg projekta. U tu svrhu, same pripreme aktivnosti za konferenciju i objava postupaka ne predstavljaju takav širi projekt
- projekti koji se sastoje isključivo od razvoja strategija, planova ili drugih sličnih dokumenata,
- projekti koji se sastoje isključivo ili prvenstveno od kapitalnih ulaganja, kao što su zemljišta, zgrade, vozila;
- projekti koji se sastoje isključivo od istraživačkih aktivnosti;
- projekti koji su povezani s političkim i vjerskim aktivnostima;
- donacije u dobrotvorne svrhe;
- zajmovi drugim organizacijama ili pojedincima;
- profitabilne aktivnosti.

Broj projektnih prijedloga i bespovratnih sredstava po prijavitelju

Prijavitelj ne može predati više od jednog projektnog prijedloga **po Grupi** prema ovom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga.

Prijavitelj može istodobno biti partner u drugom projektnom prijedlogu.

Partneri mogu sudjelovati u više od jednog projektnog prijedloga.

2.1.4 *Prihvatljivost troškova: troškovi koji se mogu uzeti u obzir za dodjelu bespovratnih sredstava*

Samo „prihvatljivi troškovi“ uzimaju se u obzir za dodjelu bespovratnih sredstava. Kategorije troškova koje se smatraju prihvatljivima i neprihvatljivima navedene su u nastavku. Proračun projekta istodobno predstavlja procjenu troškova i maksimalni iznos za „prihvatljive troškove“. Vodite računa o tome da se prihvatljivi troškovi moraju temeljiti na stvarnim troškovima na temelju popratne dokumentacije (osim troškova života i neizravnih troškova na koje se primjenjuje jedinstveno financiranje).

Preporuke za dodjelu bespovratnih sredstava uvijek su podložne uvjetu da u postupku provjere, koji prethodi potpisivanju ugovora, nisu otkriveni problemi koji zahtijevaju promjene u proračunu (npr. aritmetičke pogreške, netočni ili nerealni troškovi i ostali neprihvatljivi troškovi). Provjere prihvatljivosti mogu dovesti do traženja pojašnjenja i mogu navesti Ugovaratelja da nametne izmjene ili redukcije kako bi se riješile takve pogreške ili netočnosti. Iznos bespovratnih sredstava i postotak EU sufinanciranja se uslijed tih ispravaka ne može povećati.

Stoga je u interesu prijavitelja prijedloga da pruži **realističan i troškovno učinkovit proračun**.

Prihvatljivi izravni troškovi

Kako bi bili prihvatljivi u okviru ovog Poziva na dostavu projektnih prijedloga, troškovi moraju biti u skladu s člankom 14. Općih uvjeta Standardnog ugovora o bespovratnim sredstvima, uz iznimku točke 14.6. koja je osporena člankom 7.2.1. standardnog ugovora o bespovratnim sredstvima (vidi Prilog F Smjernica).

Imajte na umu da će porezi, uključujući PDV, biti prihvaćeni kao prihvatljivi troškovi samo u slučaju da Korisnik (ili, gdje je primjenjivo, njegovi partneri) može dokazati da se za iste ne može tražiti povrat. Porezi će u takvom slučaju biti uključeni u Proračun projekta pod svakom stavkom. Podaci o porezima mogu se naći u Prilogu J ovih Smjernica.

Pričuva za nepredviđene troškove:

Pričuva za nepredviđene troškove koja ne prelazi 5% procijenjenih izravnih prihvatljivih troškova može biti uključena u Proračun projekta. Može se koristiti samo uz **prethodnu pisanu suglasnost** Ugovornog tijela.

Prihvatljivi neizravni troškovi (opći troškovi)

Neizravni troškovi nastali u vrijeme izvršenja projekta mogu biti prihvatljivi za jedinstveno financiranje koje je utvrđeno na ne više od 7% procijenjenih ukupnih izravnih troškova. Neizravni troškovi su prihvatljivi pod uvjetom da ne uključuju troškove dodijeljene drugoj stavci proračuna standardnog ugovora o bespovratnim sredstvima. Od prijavitelja se može tražiti da opravda traženi postotak prije sklapanja ugovora. Međutim, jednom kada je jedinstvena stopa utvrđena u posebnim uvjetima standardnog ugovora o bespovratnim sredstvima, nije potrebna nikakva popratna dokumentacija.

Ako prijavitelj od EU prima operativna bespovratna sredstva, u okviru predloženog proračuna za projekt ne može se tražiti povrat troškova.

Davanja u naravi

Davanja u naravi ne smatraju se stvarnim troškovima i nisu prihvatljivi troškovi. Davanja u naravi ne mogu se smatrati sufinanciranjem od strane Korisnika.

Bez obzira na prethodno navedeno, ako opis projekta kako je predložen od strane Korisnika predviđa davanje u naravi, takva se davanja moraju osigurati.

Neprihvatljiv troškovi

U skladu s odredbama članka 34. (3) i članka 152. (2) Uredbe o programu IPA te članka 16. Uredbe Komisije (EU) br. 80/2010 o Izmjenama i dopunama Uredbe kojom se provodi Uredba Vijeća (EZ) broj 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument prepristupne pomoći (IPA), sljedeći troškovi neće biti prihvatljivi za financiranje prema programu:

- a) porezi, uključujući porez na dodanu vrijednost, osim ako njihov povrat nije moguć ni na koji način i ako se utvrdi da ih snosi krajnji korisnik;
- b) carinske i uvozne pristojbe, ili bilo kakve druge naknade;
- c) kupovina, zakup ili leasing zemljišta i postojećih zgrada, osim ako su najam ili leasing vezani isključivo uz razdoblje sufinanciranja operacije te su pogodniji od ostalih rješenja u smislu najboljeg omjera cijene i kvalitete (best value for money);
- d) novčane kazne, penali i parnični troškovi;
- e) operativni troškovi, osim ako se operativni troškovi ne odnose isključivo na razdoblje sufinanciranja operacije;
- f) rabljena oprema;
- g) bankarske naknade, osim troškova vezanih uz bankovno jamstvo ili usporedivo jamstvo koje polaže korisnik bespovratnih sredstava;
- h) troškovi konverzije, naknade i gubitci po tečajnim razlikama vezani uz bilo koji devizni račun u eurima za određenu komponentu kao i drugi isključivo financijski izdaci;
- i) davanja u naravi,
- j) troškovi održavanja i najma, osim ako se troškovi najma ne odnose isključivo na razdoblje sufinanciranja operacije;
- k) troškovi amortizacije infrastrukture, osim ako se ne ispune sljedeći kumulativni uvjeti:
 - i. nikakva bespovratna nacionalna sredstva ili sredstva Zajednice nisu doprinijela kupovini navedenog ulaganja,
 - ii. troškovi amortizacije izračunavaju se na temelju mjerodavnih primjenjivih nacionalnih računovodstvenih pravila,
 - iii. troškovi se odnose isključivo na razdoblje sufinanciranja predmetne operacije;

Državni službenici ili ostali zaposlenici u javnim službama središnje ili lokalne uprave koje sudjeluju u ovom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga u svojstvu prijavitelja ili partnera, ne mogu primati naknade za svoj doprinos projektu osim vlastite plaće u odgovarajućoj instituciji. Plaće državnih službenika ili ostalih javnih zaposlenika u javnim službama središnje ili lokalne uprave mogu se prikazati kao sufinanciranje od strane prijavitelja ili partnera.

Troškovi koje korisnik prijavi, a koje pokriva drugi projekt ili radni program su neprihvatljivi (dvostruko financiranje je strogo zabranjeno).

2.2. KAKO APLICIRATI I POSTUPCI KOJIM SE TREBA PRIDRŽAVATI

Prethodna registracija u PADOR za ovaj Poziv na dostavu projektnih prijedloga nije obvezna. Podaci u sustavu PADOR neće se koristiti u ovom Pozivu.

2.2.1 Sadržaj sažetka projektnog prijedloga

Prijave se predaju u skladu s uputama o sažetku projektnog prijedloga koje su uključene u obrazac prijave za dodjelu bespovratnih sredstava koji je priložen ovim Smjernicama (Prilog A).

Prijavitelji apliciraju na engleskom jeziku.

U sažetku projektnog prijedloga, prijavitelji daju samo procjenu iznosa koji traže od Ugovaratelja. Samo prijavitelji koji su u drugoj fazi pozvani da dostave cjelovite prijave morat će dostaviti detaljan proračun.

Prijavitelj u Cjelovitom obrascu prijave ne smije mijenjati elemente ocijenjene na temelju sažetka projektnog prijedloga. Dio koji financira EU ne smije odstupati od inicijalne procjene za više od 20%. Prijavitelj može prilagoditi postotak potrebnog sufinanciranja unutar najmanjeg i najvećeg iznosa te postotka sufinanciranja, kako je navedeno u danim Smjernicama u odjeljku 1.3.

Svaka pogreška ili veće odstupanje vezano uz točke navedene u uputama o sažetku projektnog prijedloga može dovesti do odbacivanja sažetka projektnog prijedloga.

Pojašnjenja će se tražiti samo kada je navedeni podatak nejasan, što Ugovaratelja onemogućuje u provedbi objektivne procjene.

Rukom pisani sažeci projektnih prijedloga neće se prihvatiti.

Molimo imajte na umu da će se ocjenjivati samo obrasci sažetka projektnog prijedloga. Stoga je od najveće važnosti da ovaj dokument sadrži SVE relevantne informacije vezane iz projekt. Nije potrebno slati dodatne priloge.

2.2.2 *Kamo i kako poslati sažetak projektnog prijedloga*

Sažetak projektnog prijedloga s Kontrolnim popisom za Sažetak projektnog prijedloga (Dio A, odjeljak 2 Obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) te Izjava prijavitelja za Sažetak projektnog prijedloga (Dio A, odjeljak 3, Obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) dostavljaju se u jednom izvorniku i 3 preslike A4 formata, a svi primjerci moraju biti uvezani.

Sažetak projektnog prijedloga predaje se i u elektroničkom formatu (CD-Rom). Elektronički format mora sadržavati **istovjetnu** prijavu kao i priložena papirnata verzija.

U slučajevima kada prijavitelj dostavlja nekoliko različitih sažetaka projektnog prijedloga (ako to dozvoljavaju Smjernice Poziva), svaki od njih potrebno je poslati odvojeno.

Na vanjskoj omotnici nalazi se **referentni broj i naziv poziva na dostavu projektnih prijedloga**, zajedno s brojem grupe te punim nazivom i adresom prijavitelja, kao i riječi "Not to be opened before the opening session" i „Ne otvarati prije sastanka za otvaranje ponuda“.

Sažeci projektnih prijedloga dostavljaju se u zatvorenoj omotnici preporučenom poštom, kurirskom službom ili osobnom dostavom (u tom će slučaju dostavljač dobiti potpisanu i potvrđenu potvrdu o primitku s datumom) na niže navedenu adresu:

Poštanska adresa

Hrvatski zavod za zapošljavanje,
Odjel za financiranje i ugovaranje projekata EU
Ulica grada Vukovara 70/3
10 000 Zagreb
Hrvatska

Adresa za osobnu dostavu ili dostavu privatnom kurirskom službom
Hrvatski zavod za zapošljavanje,
Odjel za financiranje i ugovaranje projekata EU
Ulica grada Vukovara 70/3
10 000 Zagreb
Hrvatska

Sažeci projektnih prijedloga dostavljeni na neki drugi način (primjerice faksom ili elektroničkom poštom) ili dostavljeni na drugu adresu bit će odbijeni.

Prijavitelji moraju pomoću kontrolnog popisa za Sažetak projektnog prijedloga (Dio A, odjeljak 2. Obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) utvrditi da je njihov Sažetak projektnog prijedloga potpun. Nepotpuni Sažeci projektnih prijedloga mogu biti odbijeni.

2.2.3 *Krajnji rok za podnošenje Sažetaka projektnih prijedloga*

Krajnji rok za dostavu Sažetaka projektnih prijedloga je 23. siječnja 2012. godine., što se dokazuje datumom otpremnice, datumom na poštanskoj marki ili na računu. U slučaju osobne dostave, krajnji rok za predaju je 15:30 sati po lokalnom zagrebačkom vremenu, što se dokazuje potpisanom i datiranom potvrdom o primitku. Sažeci projektnih prijedloga dostavljeni nakon isteka krajnjeg roka automatski se odbijaju.

Međutim, zbog administrativne učinkovitosti, Ugovaratelja može odbiti svaki Sažetak projektnog prijedloga dostavljen nakon važećeg datuma odobrenja evaluacije Sažetaka projektnih prijedloga (vidi indikativan kalendar u odjeljku 2.5.2.)

2.2.4 *Dodatne informacije za Sažetak projektnog prijedloga*

Informativni sastanak za ovaj Poziv na dostavu prijedloga projekta organizirat će se prije krajnjeg datuma za dostavu Sažetaka projektnih prijedloga. Za daljnje informacije, molimo pogledajte: <http://www.hzz.hr/dfc/>.

Pitanja se mogu dostaviti elektroničkom poštom ili faksom najkasnije 21 dan prije datuma isteka krajnjeg roka za podnošenje Sažetaka projektnih prijedloga na niže navedenu adresu, uz jasno navedenu referencu na Poziv na dostavu projektnih prijedloga:

Adresa elektroničke pošte: cesdfc@hzz.hr

Faks: +385 1 640 1901

Ugovaratelj nije obavezan davati daljnja objašnjenja nakon navedenog datuma.

Odgovori se dostavljaju najkasnije 11 dana prije isteka krajnjeg roka za podnošenje Sažetaka projektnih prijedloga.

U interesu jednakog postupanja s prijaviteljima projektnih prijedloga, Ugovaratelj ne može dati prethodno mišljenje o prihvatljivosti prijavitelja, partnera, projekta ili određenih aktivnosti.

Pitanja koja mogu biti od važnosti za ostale prijavitelje, zajedno s odgovorima i ostalim važnim obavijestima za prijavitelje tijekom evaluacijskog procesa, mogu se objaviti na Internetu, na stranicama EuropeAid-a <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome>, kao i na internetskim stranicama CES DFC-a: www.hzz.hr/dfc/, po potrebi. Stoga se izrazito preporučuje redovita provjera gore navedene internetske stranice, kako biste bili informirani o objavljenim pitanjima i odgovorima.

Sva pitanja vezana uz registraciju u PADOR sustavu treba uputiti u službu informacija PADOR:

Europeaid-pador@ec.europa.eu

2.2.5 *Potpuni obrazac prijave*

Prijavitelji koji su pozvani na dostavu cjelovitog obrasca prijave nakon pred-odabira Sažetka projektnog prijedloga dužni su to učiniti koristeći Dio B obrasca prijave koji je priložen ovim Smjernicama (Prilog A). Prijavitelji se moraju strogo pridržavati formata obrasca prijave i ispuniti odjeljke i stranice prema određenom redoslijedu.

Prijavitelj u cjelovitom obrascu prijave ne smije mijenjati elemente ocijenjene na temelju Sažetka projektnog prijedloga. Dio koji financira EU ne smije odstupati od početne procjene za više od 20%, a prijavitelj može prilagoditi postotak traženog sufinanciranja unutar najmanjeg i najvećeg iznosa te postotka sufinanciranja, kako je navedeno u ovim Smjernicama u odjeljku 1.3.

Prijavitelji predaju svoje prijave na istom jeziku kao i Sažetak projektnog prijedloga.

Molimo da Potpuni obrazac prijave popunite pažljivo i što je jasnije moguće kako bi isti bio ocijenjen na odgovarajući način.

Svaka pogreška koja se odnosi na točke navedene u Kontrolnom popisu (Dio B, odjeljak 6. Obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) ili veće nedosljednosti u cjelovitom obrascu prijave (primjerice iznosi navedeni u proračunskim tablicama nisu dosljedni) mogu dovesti do odbijanje prijave.

Pojašnjenja će se tražiti samo kada je navedeni podatak nejasan, što Ugovaratelja onemogućuje u provedbi objektivne procjene.

Rukom pisane prijave neće se prihvatiti.

Molimo imajte na umu da će se evaluatorima i ocjenjivačima proslijediti samo Potpuni obrazac prijave i objavljeni prilozi koje je potrebno ispuniti (proračun, logička matrica). Stoga je od najveće važnosti da ova dokumentacija sadrži SVE relevantne informacije vezane iz projekt. **Nije potrebno slati dodatne priloge.**

2.2.6 *Kamo i kako poslati Potpuni obrazac prijave*

Prijave se dostavljaju u zatvorenoj omotnici preporučenom poštom, privatnom kurirskom službom ili osobnom dostavom (u tom će slučaju dostavljač dobiti potpisanu potvrdu o primitku s datumom) na niže navedenu adresu:

Poštanska adresa

Hrvatski zavod za zapošljavanje,
Odjel za financiranje i ugovaranje projekata EU
Ulica grada Vukovara 70/3
10 000 Zagreb
Hrvatska

Adresa za osobnu dostavu ili dostavu privatnom kurirskom službom

Hrvatski zavod za zapošljavanje,
Odjel za financiranje i ugovaranje projekata EU
Ulica grada Vukovara 70/3
10 000 Zagreb
Hrvatska

Prijave dostavljene na neki drugi način (primjerice faksom ili elektroničkom poštom) ili dostavljene na drugu adresu bit će odbijene.

Prijave se dostavljaju u jednom izvorniku i 3 preslike A4 formata, a svi primjerci moraju biti uvezani Potpuni obrazac prijave, proračun projekta i logička matrica dostavljaju se i u elektroničkom formatu (CD-Rom) u zasebnoj i jedinstvenoj mapi (primjerice potpuni obrazac prijave ne smije biti podijeljen u nekoliko različitih mapa). Elektronički format mora sadržavati **istovjetnu** prijavu kao i papirnata verzija.

Kontrolni popis (Odjeljak 6. dijela B obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) te Izjava prijavitelja (Odjeljak 7. dijela B obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) moraju se pričvrstiti odvojeno i priložiti u omotnici.

U slučajevima kada prijavitelj dostavlja nekoliko različitih prijava (ako to dozvoljavaju Smjernice Poziva), svaku od njih potrebno je poslati odvojeno.

Na vanjskoj omotnici nalazi se referentni broj i naziv poziva na dostavu projektnih prijedloga, zajedno s brojem i nazivom grupe te punim nazivom i adresom prijavitelja, kao i riječi "Not to be opened before the opening session" i „Ne otvarati prije sastanka za otvaranje ponuda“.

Prijavitelji moraju pomoću kontrolnog popisa (Dio B, odjeljak 6. obrasca podnošenje prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) utvrditi da je njihova prijava potpuna. Nepotpune prijave mogu se odbiti.

2.2.7 *Krajnji rok za podnošenje Cjelovitog obrasca prijave*

Krajnji rok za dostavu prijave bit će naznačen u pismu koje se dostavlja prijaviteljima čija je prijava ušla u uži krug. Molimo imajte na umu da će krajnji rok za dostavu Cjelovitog obrasca prijave biti najmanje 45 dana nakon poziva na dostavu. Međutim, zbog administrativne učinkovitosti, Ugovaratelj može odbiti

svaku prijavu dostavljenu nakon važećeg datuma odobrenja evaluacijskog izvješća za cjelovite prijave (vidi indikativan kalendar u odjeljku 2.5.2.)

2.2.8 Dodatne informacije za Potpuni obrazac prijave

Pitanja se mogu dostaviti elektroničkom poštom [ili faksom] najkasnije 21 dan prije datuma isteka krajnjeg roka za dostavu prijave na niže navedenu adresu, uz jasno navedenu referencu Poziva na dostavu projektnih prijedloga:

Adresa elektroničke pošte: **cesdfc@hzz.hr**

Faks: **+385 1 640 1901**

Ugovaratelj nije obavezan davati dodatna pojašnjenja nakon navedenog datuma.

Odgovori se dostavljaju najkasnije 11 dana prije isteka krajnjeg roka za dostavu prijave.

U interesu jednakog postupanja s prijaviteljima projektnih prijedloga, Ugovaratelj ne može davati prethodno mišljenje o prihvatljivosti prijavitelja, partnera ili projekta.

Pitanja koja mogu biti od važnosti za ostale prijavitelje, zajedno s odgovorima, objavljuju se na Internetu na stranici <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome> i na internetskim stranicama CES DFC-a: www.hzz.hr/dfc/. Stoga se izrazito preporučuje redovita provjera gore navedene internetske stranice, kako biste bili informirani o objavljenim pitanjima i odgovorima.

2.3 EVALUACIJA I ODABIR PRIJAVA

Prijave pregledava i ocjenjuje Ugovaratelj, uz moguću asistenciju vanjskih procjenitelja. Svi projekti koje prijavitelji dostave ocjenjivat će se prema sljedećim koracima i kriterijima.

Ukoliko pregled prijave otkrije da predloženi projekt ne ispunjava kriterije prihvatljivosti navedene u stavku 2.1.3., tada se prijava odbacuje samo na osnovu toga.

(1) 1. KORAK: OTVARANJE I ADMINISTRATIVNA PROVJERA TE EVALUACIJA SAŽETKA PROJEKTOG PRIJEDLOGA

Ocjenjuje se sljedeće:

- Krajnji rok za dostave je poštovan. Ako krajnji rok nije poštovan, prijava se automatski odbacuje.
- Sažetak projektnog prijedloga ispunjava sve kriterije navedene u točkama 1-5 Kontrolnog popisa (Odjeljak 2. Dijela A obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava). Ako bilo koja od traženih informacija nedostaje ili je netočna, prijava može biti odbačena **isključivo** na toj osnovi te se neće dalje ocjenjivati.

Evaluacija Sažetaka projektnih prijedloga koji su prošli prvu administrativnu provjeru pokriva relevantnost i osmišljenost projekta.

Sažetku projektnog prijedloga dodjeljuje se ukupno 50 bodova u skladu sa stavkama navedenim u Evaluacijskoj tablici u nastavku. Evaluacija će također potvrditi sukladnost s uputama danima u smjernicama za Sažetak projektnog prijedloga.

Evaluacijski kriteriji podijeljeni su u rubrike i pod-rubrike. Svakoj pod-rubrici dodjeljuje se između 1 i 5 bodova, sukladno sljedećim kategorijama ocjenjivanja: 1 = vrlo loše, 2 = loše, 3 = dovoljno, 4 = dobro, 5 = vrlo dobro.

Bodovi

1. Relevantnost projekta	Pod- rezultat	30
1.1 Koliko je projektni prijedlog relevantan u odnosu na ciljeve i prioritete Poziva na dostavu projektnih prijedloga?	5x2*	
1.2 Koliko je projektni prijedlog relevantan u odnosu na specifične potrebe i ograničenja ciljne zemlje/ciljnih zemalja ili regije/regija? (uključujući sinergiju s drugim EU inicijativama i izbjegavanje dupliciranja) Napomena: Ocjena 5 (vrlo dobro) može se dodijeliti samo onim projektima koji će se provoditi u županijama s najvišim stopama nezaposlenosti ¹⁹ . Ova se napomena odnosi na sve Grupe.	5x2*	
1.3 Koliko su jasno definirane i strateški odabrane uključene strane (krajnji korisnici, ciljne skupine)? Jesu li njihove potrebe jasno definirane i bavi li se projekt njima na odgovarajući način? Napomena: Ocjena 5 (vrlo dobro) može se dodijeliti samo onim projektima koji uključuju pripadnike nacionalnih manjina kao ciljnu skupinu. Primjenjuje se samo na Grupe 1 i 2.	5	
1.4 Sadrži li projektni prijedlog karakteristične elemente dodane vrijednosti, kao što su očuvanje okoliša, promicanje rodne jednakosti i jednakih mogućnosti, potrebe osoba s invaliditetom, prava manjina i prava autohtonog stanovništva, inovacije i najbolje prakse?	5	
2. Izrada projekta	Pod- rezultat	20
2.1 Koliko je koherentna ukupna izrada projekta? Odnosno, odražava li analizu uključenih problema, uzima li u obzir vanjske faktore i relevantne interesne strane?	5x2*	
2.2 Je li projekt ostvariv i dosljedan u odnosu na ciljeve i očekivane rezultate?	5x2*	

UKUPAN REZULTAT**50**

* bodovi se množe s 2 zbog važnosti

Nakon ocjene svih Sažetaka projektnih prijedloga, utvrđuje se popis predloženih projekata, rangiranih prema ukupnim bodovima.

Najprije se za pred-odabir razmatraju samo oni sažeci projektnih prijedloga kojima je dodijeljeno najmanje 30 bodova.

Zatim se popis Sažetaka projektnih prijedloga smanjuje u skladu s rangiranjem za one čiji iznos traženih sredstava iznosi najmanje dvostruko od dostupnog proračuna (4.000,000 EUR) za ovaj Poziv na dostavu projektnih prijedloga, uzimajući u obzir indikativan financijski okvir predviđen serijom.

Nakon evaluacije Sažetaka projektnih prijedloga, Ugovaratelj dostavlja dopis svim prijaviteljima, uz naznaku je li njihova prijava zaprimljena prije isteka krajnjeg roka, obavještavajući ih o referentnom broju koji im je

¹⁹ Stopa nezaposlenosti koristi se kao pokazatelj za odabir područja. Županije u kojima je stopa nezaposlenosti 50% viša od prosječne stope nezaposlenosti u zemlji (trenutno je taj prag na razini od oko 24%). Trenutno se radi o sljedećim županijama: Osječko-baranjska županija, Karlovačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Brodsko-posavska županija, Virovitičko-podravska županija, Sisačko-moslavačka županija, Vukovarsko-srijemska županija.

dodijeljen te je li Sažetak projektnog prijedloga prošao evaluaciju i o rezultatima provedene evaluacije. Prijavitelji odabrani u pred-odabiru bit će naknadno pozvani na dostavljanje Potpunih prijava.

(2) 2. KORAK: EVALUACIJA CJELOVITE PRIJAVE

Najprije se ocjenjuje sljedeće:

- Krajnji rok za dostave je poštovan. Ako krajnji rok nije poštovan, prijava se automatski odbacuje.
- Cjelokupni obrazac prijave ispunjava sve kriterije navedene u točkama 1-8 Kontrolnog popisa (Odjeljak 6. Dijela B obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava). Ako bilo koja od traženih informacija nedostaje ili je netočna, prijava može biti odbačena **isključivo** na toj osnovi te se neće dalje ocjenjivati.

Evaluacija kvalitete prijave, uključujući predloženi proračun, i procjenu sposobnosti prijavitelja i njegovih partnera naknadno se provodi u skladu s evaluacijskim kriterijima navedenima u Evaluacijskoj tablici u nastavku. Postoje dvije vrste evaluacijskih kriterija: kriteriji odabira i kriteriji dodjele.

Cilj **kriterija odabira** jest pomoći u evaluaciji financijske i operativne sposobnosti prijavitelja kako bi se osiguralo da:

- imaju stabilne i dostatne izvore financiranja kako bi održali svoje aktivnosti kroz razdoblje u kojem se će projekt izvoditi te, gdje je primjenjivo, sudjelovati u financiranju istog;
- imaju upravljačke kapacitete, stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za uspješno izvršenje predloženog projekta. To se također odnosi na sve partnere prijavitelja.

Kriteriji dodjele omogućuju evaluaciju kvalitete dostavljenih prijava u odnosu na zadane ciljeve i prioritete, te dodjelu bespovratnih sredstava onim projektima koji maksimiziraju ukupnu učinkovitost Poziva na dostavu projektnih prijedloga. Oni omogućuju odabir projektnih prijedloga za koje Ugovaratelj može biti siguran da će biti sukladni njegovim ciljevima i prioritetima. Pokrivaju vidove kao što su relevantnost projekta, njegova dosljednost u odnosu na ciljeve Poziva na dostavu projektnih prijedloga, kvaliteta, očekivani utjecaj, održivost i troškovna učinkovitost.

Bodovanje:

Evaluacijski kriteriji podijeljeni su u rubrike i pod-rubrike. Svakoj pod-rubrici dodjeljuje se između 1 i 5 bodova, sukladno sljedećim smjernicama: 1 = vrlo loše, 2 = loše, 3 = dovoljno, 4 = dobro, 5 = vrlo dobro.

Evaluacijska tablica

Odjeljak	Maksimalni broj bodova
1. 1. Financijska i operativna sposobnost	20
1.1 Ima li prijavitelj, i partneri ako postoje, dovoljno iskustva u vođenju projekata?	5
1.2 Posjeduje li prijavitelj, i partneri ako postoje, dovoljnu tehničku stručnost? (posebno znanje o problemima kojima se treba pozabaviti.)	5
1.3 Posjeduje li prijavitelj, i partneri ako postoje, dovoljno upravljačkih kapaciteta? (uključujući osoblje, opremu i sposobnost vođenja proračuna za projekt)?	5
1.4 Ima li prijavitelj stabilne i dostatne izvore financiranja?	5
2. Relevantnost projekta	30
<i>Bodovi preneseni iz evaluacije Sažetka projektnog prijedloga</i>	
3. 3. Učinkovitost i izvedivost projekta	20
3.1 Jesu li predložene aktivnosti odgovarajuće, praktične i u skladu s ciljevima i očekivanim rezultatima?	5
3.2 Je li akcijski plan jasan i izvediv?	5
3.3 Sadrži li projektni prijedlog pokazatelje ishoda projekta koje je moguće objektivno	5

provjeriti? Je li predviđena evaluacija?	
3.4 Jesu li razina uključenosti i sudjelovanje partnera u projektu zadovoljavajući? Napomena: Ako nema partnera, dodijelit će se jedan bod.	5
4. Održivost projekta	15
4.1 Hoće li projekt imati opipljiv utjecaj na svoje ciljne skupine?	5
4.2 Hoće li projekt imati multiplicirajuće učinke? (uključujući mogućnost replikacije i produljenja ishoda projekta i širenja informacija.)	5
4.3 Jesu li očekivani rezultati predloženog projekta održivi: - financijski (<i>kako će se aktivnosti financirati nakon završetka financiranja projekta?</i>) - institucijski (hoće li do kraja projekta biti uspostavljene strukture koje omogućuju nastavak aktivnosti? <i>Hoće li biti lokalnog "vlasništva" nad rezultatima projekta?</i>) - na razini politike (gdje je primjenjivo) (<i>kakav će biti strukturni učinak projekta — primjerice hoće li dovesti do unapređenja zakonodavstva, kodeksa ponašanja, metoda, itd.?</i>) - s obzirom na okoliš (ako je primjenjivo) (<i>hoće li projekt imati negativan/pozitivan učinak na okoliš?</i>)	5
5. Proračun i troškovna učinkovitost projekta	15
5.1 Jesu li aktivnosti adekvatno prikazane u proračunu?	5x2*
5.2 Je li omjer procijenjenih i očekivanih rezultata zadovoljavajući?	5
Maksimalni ukupni rezultat	100

* bodovi se množe sa 2 zbog važnosti

Napomena za Odjeljak 1. Financijska i operativna sposobnost

Ako je rezultat manji od 12 bodova za Odjeljak 1., prijava se odbija.

Preliminarni odabir

Nakon evaluacije, sastavlja se tablica s popisom prijave rangiranih prema rezultatima i unutar dostupnog financijskog okvira, te rezervni popis prema istim kriterijima.

(3) 3. KORAK: POTVRDA PRIHVATLJIVOSTI PRIJAVITELJA I PARTNERA

Provjera prihvatljivosti na temelju popratne dokumentacije koju zahtijeva Ugovaratelj (vidi Odjeljak 2.4.) provodi se samo za one prijavitelje koji su preliminarno odabrani na temelju bodova i koji su unutar dostupnog financijskog okvira.

- Izjava prijavitelja (Odjeljak 7., Dio B obrasca prijave za dodjelu bespovratnih sredstava) uspoređuje se s popratnom dokumentacijom koju dostavi prijavitelj. Svaki popratni dokument koji nedostaje ili svaka nedosljednost između Izjave prijavitelja i popratnih dokumenata može dovesti do odbacivanja prijave isključivo po toj osnovi.
- Prihvatljivost prijavitelja, partnera i projekta potvrđuje se u skladu s kriterijima navedenima u Odjeljcima 2.1.1, 2.1.2 i 2.1.3.

Nakon gore navedene analize te ukoliko je to potrebno, odbijena se prijava zamjenjuje sljedećom najbolje rangiranom prijavom s rezervnog popisa koja se nalazi unutar raspoloživog financijskog okvira, a zatim se provjerava prihvatljivost prijavitelja i partnera iz te prijave.

2.4 DOSTAVLJANJE POPRATNE DOKUMENTACIJE ZA PRELIMINARNO ODABRANE PRIJAVE

Ugovaratelj će prijavitelje koji su preliminarno odabrani ili uvršteni na rezervni popis o tome obavijestiti u pisanom obliku. Od njih će zatražiti da dostave sljedeće dokumente kako bi omogućili Ugovaratelju da provjeri prihvatljivost prijavitelja i njihovih partnera:

1. Statute ili društvene ugovore organizacije prijavitelja²⁰ i svake partnerske organizacije²¹. U slučajevima kada Ugovaratelj prepozna prihvatljivost prijavitelja za drugi poziv za dostavu projektnih prijedloga u okviru iste proračunske linije unutar 2 godine prije isteka krajnjeg roka za primitak prijave, prijavitelj može predati, umjesto statuta, kopiju dokumenta kojim se dokazuje prihvatljivost prijavitelja u prijašnjem Pozivu (primjerice: preslika posebnih uvjeta ugovora o bespovratnim sredstvima primljenog tijekom referentnog razdoblja), osim u slučaju kada je u međuvremenu nastupila promjena pravnog statusa prijavitelja. Ova se obveza ne odnosi na međunarodne organizacije koje su potpisale okvirni sporazum s Europskom komisijom. Popis relevantnih okvirnih sporazuma dostupan je na sljedećoj adresi: http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/financing/international_organisations/other_international_organisations/index_en.htm
2. Kopiju posljednjih financijskih izvještaja prijavitelja (račun dobiti i gubitka i bilanca za prethodnu financijsku godinu za koju su računi zatvoreni)²².
3. Obrazac s podacima o pravnoj osobi (Legal Entity Sheet) koji je pravilno popunjen i potpisan od strane prijavitelja, uz popratnu dokumentaciju koja se tamo zahtijeva. Ako je prijavitelj već potpisao ugovor s Ugovarateljem, umjesto obrasca s podacima o pravnoj osobi te popratne dokumentacije može se dostaviti broj pravne osobe, osim u slučaju kada je u međuvremenu nastupila promjena pravnog statusa prijavitelja.
4. Financijski identifikacijski obrazac koji odgovara modelu priloženom u Prilogu E ovih Smjernica, potvrđen od banke u kojoj će vršiti uplate. Banka mora imati sjedište u državi u kojoj je prijavitelj registriran. Ako je prijavitelj već potpisao ugovor s Europskom Komisijom ili u slučajevima kada je Europska Komisija zadužena za plaćanja po ugovoru, može se dostaviti kopija prethodnog financijskog identifikacijskog obrasca, osim u slučaju kada je u međuvremenu nastupila promjena bankovnog računa. U slučaju lokalnog prijavitelja, bankovni račun mora biti u lokalnoj valuti (kuna).

U slučajevima kada popratna dokumentacija nije unesena u sustav PADOR, ista se predaje u izvorniku, ili fotokopijama ili skeniranim primjercima (odnosno, pečati, potpisi i datumi moraju biti čitki) spomenutih izvornika. Međutim, obrazac s podacima o pravnoj osobi i financijski identifikacijski obrazac moraju se dostaviti u izvorniku.

Ako takvi dokumenti nisu na jednom od službenih jezika Europske unije ili na hrvatskom jeziku, potrebno je priložiti prijevod relevantnih dijelova dokumentacije, kojima se dokazuje prihvatljivost prijavitelja, na engleski jezik, a takav prijevod imat će prevagu prilikom analize prijave.

Ako su prethodno navedeni dokumenti na jednom od službenih jezika Europske unije koji nije engleski, **izričito** se preporučuje, u svrhu olakšavanja evaluacije, dostaviti prijevod relevantnih dijelova dokumenata, kojima se dokazuje prihvatljivost prijavitelja, na engleski jezik.

Ukoliko se prethodno navedena popratna dokumentacija ne dostavi prije krajnjeg roka koji je naveden na zahtjevu za dostavom popratne dokumentacije koji Ugovaratelj dostavlja prijavitelju, prijava može biti odbijena.

²⁰ U slučaju kada je prijavitelj i/ili partner(i) javno tijelo osnovano zakonom, obvezna je dostava kopije dotičnog zakona.

²¹ U slučajevima u kojima se primjenjuje Konvencija Vijeća Europe br. 124 o Priznavanju pravne osobe međunarodnih nevladinih organizacija, molimo pogledajte bilješku br. 17.

²² Ova se obveza ne primjenjuje na fizičke osobe koje su primile stipendiju, niti na javna tijela ili međunarodne organizacije. Ne primjenjuje se također ako su izvještaji u praksi isti dokumenti kao vanjsko revizijsko izvješće koje je već dostavljeno temeljem Odjeljka 2.4.2.

Na temelju provjere popratne dokumentacije koju obavlja, Odbor za evaluaciju daje konačnu preporuku Ugovaratelju koji će odlučiti od dodjeli bespovratnih sredstava.

2.5 OBAVIJEST O ODLUCI UGOVARATELJA

2.5.1 Sadržaj odluke

Prijavitelji će primiti pisanu obavijest o odluci Ugovaratelja o njihovoj prijavi te, u slučaju odbijanja, o razlozima negativne odluke.

Prijavitelji koji smatraju da im je nanesena šteta radi pogreške ili nepravilnosti tijekom postupka dodjele imaju pravo podnijeti žalbu. Za više informacija vidi Odjeljak 2.4.15. ovog Praktičnog vodiča.

2.5.2 Indikativni raspored

	DATUM	VRIJEME*
Informativni sastanak (ako postoji)	Objavit će se ²³	Objavit će se
Rok za podnošenje zahtjeva za pojašnjenjem Ugovaratelju	02.01.2012.	15.30
Posljednji dan kada Ugovaratelj daje pojašnjenja	12.01.2012.	-
Krajnji rok za dostavu Sažetaka projektnih prijedloga	23.01.2012.	15.30
Informacije prijaviteljima o otvaranju i administrativnim provjerama te evaluaciji sažetaka projektnih prijedloga (1. korak)	18.05.2012.*	-
Poziv na dostavu Potpunog obrasca prijave	18.05.2012.*	-
Krajnji rok za dostavu Potpunog obrasca prijave	03.07.2012.*	-
Informacije prijaviteljima o evaluaciji Potpunog obrasca prijave (2. korak)	02.10.2012.*	-
Obavijest o dodjeli (nakon provjere prihvatljivosti) (3. korak)	03.12.2012.*	-
Potpisivanje ugovora	03.01.2013.*	-

* Preliminarni datum. Sva su vremena u vremenskoj zoni zemlje Ugovaratelja

Ovaj indikativni raspored Ugovaratelj može ažurirati tijekom postupka. U tom slučaju, ažurirani će se raspored objaviti na internetskoj stranici EuropeAida <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome> te na internetskim stranicama CES DFC-a: www.hzz.hr/dfc/.

2.6 UVJETI PRIMJENJIVI NA PROVEDBU PROJEKTA NAKON ODLUKE UGOVARATELJA O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Nakon odluke o dodjeli bespovratnih sredstava, Korisniku će biti ponuđen ugovor na temelju standardnog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (Prilog G ovih Smjernica). Potpisivanjem obrasca prijave (Prilog A ovih Smjernica), prijavitelj izjavljuje da u slučaju dodjele bespovratnih sredstava prihvaća ugovorne uvjete kako su navedeni u standardnom ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava.

²³ Informativni sastanak o ovom Pozivu na dostavu prijedloga projekta organizirat će se prije krajnjeg datuma za dostavu sažetaka projektnih prijedloga. Za daljnje informacije, molimo pogledajte: <http://www.hzz.hr/dfc/>.

Provedbeni ugovori

U slučajevima gdje provedba projekta zahtijeva da Korisnik dodijeli ugovore o nabavi, ugovor se mora dodijeliti ponuđaču koji nudi najbolju vrijednost za novac, odnosno najbolji omjer kvalitete i cijene, u skladu s načelima transparentnosti i jednakog postupanja za potencijalne ugovorne izvršitelje, vodeći računa o izbjegavanju sukoba interesa. U tu svrhu, Korisnik je obavezan slijediti postupke navedene u Prilogu IV standardnog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

3. POPIS priloga

DOKUMENTI ZA ISPUNJAVANJE

PRILOG A: OBRAZAC PRIJAVE ZA DODJELU BESPOVRATNIH SREDSTAVA (WORD FORMAT)

PRILOG B: PRORAČUN (EXCEL FORMAT)

PRILOG C: LOGIČKA MATRICA (EXCEL FORMAT)

PRILOG D: OBRAZAC S PODACIMA O PRAVNOJ OSOBI

PRILOG E: FINANCIJSKI IDENTIFIKACIJSKI OBRAZAC

INFORMATIVNI DOKUMENTI

PRILOG G: STANDARDNI UGOVOR O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA

- PRILOG II: OPĆI UVJETI PRIMJENJIVI NA UGOVORE O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA ZA VANJSKE PROJEKTE KOJE FINANCIRA EUROPSKA UNIJA
- PRILOG IV: POSTUPCI DODJELE UGOVORA
- PRILOG V: STANDARDNI ZAHTJEVI ZA PLAĆANJEM
- PRILOG VI: MODEL NARATIVNOG I FINANCIJSKOG IZVJEŠĆA
- PRILOG VII: MODEL IZVJEŠĆA O ČINJENIČNIM NALAZIMA I OPISU POSLA ZA PROVJERU TROŠKOVA UGOVORA O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA ZA VANJSKE PROJEKTE KOJE FINANCIRA EUROPSKA UNIJA
- PRILOG VIII: MODEL FINANCIJSKOG JAMSTVA
- PRILOG IX: STANDARDNI PREDLOŽAK ZA PRIJENOS VLASNIŠTVA NAD IMOVINOM

PRILOG H: IZNOSI DNEVNICA (PER DIEM), dostupni na sljedećim adresama:

http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/per_diems/index_en.htm

PRILOG J: INFORMACIJE O POREZnom REŽIMU KOJI SE PRIMJENJUJE NA UGOVORE O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA POTPISANE SUKLADNO POZIVU.

SMJERNICE ZA UPRAVLJANJE CIKLUSOM PROJEKTA

http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/publications/manuals-tools/t101_en.htm